

Legal Alert

Maj 2025 r. | www.skslegal.pl

Reforma przyłącheń do sieci, czyli projekt nowelizacji Prawa energetycznego

W dniu 24 marca 2025 r. został opublikowany projekt ustawy zmieniającej Prawo energetyczne oraz niektóre inne ustawy („Projekt”). Planowane zmiany mają usprawnić procedurę przyłączeniową, ograniczyć zjawisko blokowania mocy przyłączeniowych przez projekty, które nie są realizowane, zapewnić lepsze wykorzystanie infrastruktury sieciowej, oraz poprawić transparentności przyłączeń. Poniżej omówione założenia Projektu nie są ostateczne i mogą ulec zmianie na dalszym etapie prac legislacyjnych.

Zmiany w procedurze przyłączeniowej

Wniosek o określenie warunków przyłączenia w formie elektronicznej

Zgodnie z założeniami Projektu, wnioski o określenie WP do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV będą składane wyłącznie w formie elektronicznej, lub za pośrednictwem dedykowanego systemu informatycznego – jeśli adresatem wniosku o WP będzie OSP lub OSD obsługujący co najmniej 100 tys. odbiorców.

Nowa opłata za rozpatrzenie wniosku o WP

Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci powyżej 1 kV będzie zobowiązany wnieść na rzecz właściwego Operatora Systemu (OS), obok zaliczki, nowy rodzaj bezzwrotnej opłaty, tj. **opłatę za rozpatrzenie wniosku o WP**. Opłata za rozpatrzenie wniosku o WP ma zasadniczo pokryć koszty procesowania wniosku oraz opracowania ekspertyzy wpływu na sieć i ma wynosić 1 zł za każdy kW mocy przyłączeniowej wskazanej we wniosku, jednak nie więcej niż 100 000 zł.

Podwyższenie zaliczki na opłatę przyłączeniową

Kwota zaliczki na rzecz opłaty za przyłączenie do sieci o napięciu powyżej 1 kV zostanie zwiększona z obecnej stawki 30 zł / kW mocy przyłączeniowej na 60 zł / kW mocy przyłączeniowej, a maksymalny limit wartości zaliczki ma zostać podniesiony do 6 000 000 zł (z dotychczasowych 3 000 000 zł).

Zabezpieczenie wykonania WP

Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci powyżej 1 kV, w terminie 30 dni od dnia doręczenia WP, będzie zobowiązany złożyć również **zabezpieczenie wykonania zobowiązań wynikających z WP** – w wysokości odpowiednio: 30 zł / kW mocy przyłączeniowej (w zakresie mocy do 100 MW) oraz 60 zł / kW mocy przyłączeniowej (w zakresie mocy powyżej 100 MW), jednak nie więcej niż 12 000 000 zł.

Dopuszczalną formą zabezpieczenia będzie kaucja na rachunku bankowym bądź gwarancja ubezpieczeniowa lub bankowa.

Złożone zabezpieczenie ulega zwrotowi w terminie 30 dni od pisemnego poinformowania OS przez podmiot przyłączany o:

- rezygnacji z wydanych WP w terminie 30 dni od ich doręczenia (rezygnacja skutkuje jednoczesną utratą ważności WP); albo
- zrealizowaniu wszystkich zobowiązań wynikających z umowy przyłączeniowej (UP).

Zabezpieczenie podlegać ma zwrotowi również w przypadku rozwiązania bądź odstąpienia od UP, gdy do wykonania zobowiązań podmiotu przyłączanego nie doszło z przyczyn zawinionych przez OS. W przeciwnym razie, tj. gdy nie dojdzie do zawarcia umowy o przyłączenie albo nastąpi rozwiązanie / odstąpienie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie podmiotu przyłączanego – zwrot zabezpieczenia nie przysługuje.

Opisane powyżej rozwiązania w postaci opłaty za przyłączenie, zwiększonej zaliczki czy zabezpieczenia wykonania zobowiązań przyłączenia mogą okazać się czynnikiem motywującym do bardziej ostrożnego składania wniosków o WP oraz przeciwdziałać blokowaniu mocy przyłączeniowej przez inwestycje, które nie zmierzają ku faktycznej realizacji.

Oświadczenia zamiast tytułu prawnego i dokumentów planistycznych

Oprócz tego, obecnie wnioski o WP dla źródeł powinny zawierać dokumenty potwierdzające tytuł prawny do nieruchomości, na których zlokalizowana ma być jednostka przyłączana oraz dokumenty planistyczne, takie jak wypis z MPZP czy decyzja o warunkach zabudowy.

Projekt zakłada rezygnację z domyślnego składania wskazanych dokumentów i zastąpienia ich oświadczeniami podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, że planowana inwestycja jest zgodna z MPZP / warunkami decyzji WZ oraz że posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości. Dopiero w „uzasadnionych przypadkach” OS może żądać uzupełnienia wniosku o WP o powyższe dokumenty. Wymóg ten zostanie rozszerzony jednak o instalację i urządzenia inne, niż źródła, co oznacza, że będzie miał zastosowanie również do instalacji odbiorczych i magazynów.

Skrócony termin ważności WP

Obecnie wydane WP są ważne przez 2 lata licząc od dnia ich doręczenia podmiotowi przyłączanemu. Zgodnie z Projektem, okres ważności wydanych WP ma zostać skrócony do 1 roku, za wyjątkiem inwestycji morskich farm wiatrowych.

Termin na złożenie wniosku o rozstrzygnięcie sporu w razie odmowy określenia WP

Dodatkowo, zakłada się wprowadzenie 6-miesięcznego terminu na złożenie wniosku do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu w razie otrzymania odmowy przyłączenia do sieci o napięciu powyżej 1 kV z uwagi na brak warunków technicznych lub ekonomicznych.

Umowa przyłączeniowa i wprowadzenie kamieni milowych przyłączenia

Proponowane zmiany zakładają wprowadzanie tzw. **kamieni milowych** realizacji instalacji, których brak spełnienia powoduje rozwiązanie UP z przyczyn leżących po stronie podmiotu przyłączanego. Kamienienie milowe obejmują:

1. pozyskanie wymaganych zgód i pozwoleń niezbędnych do realizacji całości instalacji objętej UP – w terminie 24 miesiące od daty zawarcia UP, oraz
2. zawarcie umowy na dostawę głównych urządzeń wykorzystywanych w instalacji objętej UP – w terminie 36 miesięcy od daty zawarcia UP.

O wykonaniu kamieni milowych podmiot przyłączany powinien powiadomić OS przed upływem powyższych terminów. Następnie, w terminie 60 dni, OS zawiadamia podmiot przyłączany o spełnieniu kamieni milowych, lub braku ich spełnienia i w konsekwencji rozwiązaniu UP. Mechanizm kamieni milowych nie będzie miał zastosowania do inwestycji w morskie farmy wiatrowe. Rozwiązanie UP z powodu niewykonania kamieni milowych w terminie, skutkować ma przeprowadzeniem **aukcji o przyłączenie** na takich samych zasadach i dla takiej samej mocy przyłączeniowej jak w rozwiązywanej UP (z możliwością zmiany rodzaju zastosowanych urządzeń). Szczegóły aukcji przyłączeniowych opisane są poniżej.

Elastyczna UP

Projekt wprowadza nowy rodzaj UP – „**elastyczną umowę o przyłączenie do sieci**” – która zawierać ma postanowienia o możliwości ograniczenia wprowadzania energii elektrycznej do sieci lub poboru energii z sieci, w przypadku gdy na danym obszarze występują ograniczenia w przepustowości sieci a przyłączenie na warunkach wnioskowanych przez podmiot ubiegający się o przyłączenie nie jest możliwe z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury. Na czas trwania tych ograniczeń zakłada się możliwość zawarcia elastycznej UP, która oprócz ograniczeń we wprowadzeniu / poborze energii określałaby warunki, które muszą zostać spełnione w celu ich usunięcia, np. zakres rozbudowy sieci.

Aukcje przyłączeniowe i uwolnienie zablokowanych mocy

Brak spełnienia opisanych powyżej kamieni milowych przyłączenia skutkuje rozwiązaniem UP oraz przeprowadzeniem aukcji przyłączeniowej na zawarcie UP dla takiej samej instalacji i takich samych mocy przyłączeniowych.

Przeprowadzenie aukcji ogłasza OS nie później niż 150 dni przed dniem jej przeprowadzenia wraz ze wskazaniem miejsca przyłączenia do sieci oraz oferowanej mocy przyłączeniowej. Podmioty zainteresowane składają zgłoszenia udziału wraz z wadium w wysokości oferowanej mocy przyłączeniowej wyrażonej w MW pomnożonej przez 30 000 zł, jednak nie więcej niż 3 000 000 zł.

W przypadku braku wpłaty ceny zwycięskiej aukcji w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wygranej aukcji, wadium przepada na rzecz OS.

Aukcje zamyka się po 8 godzinach od jej rozpoczęcia a zwycięzcą aukcji będzie podmiot, który zaoferował najwyższą cenę za 1 MW mocy przyłączeniowej w danym miejscu przyłączenia. Z chwilą zapłaty ceny zwycięskiej aukcji dochodzi do zawarcia UP, a wadium pomniejsza wysokość opłaty przyłączeniowej.

Propozycja wprowadzenia aukcji przyłączeniowych powiązanych z mechanizmem kamieni milowych podyktowana jest potrzebą uwolnienia mocy blokowanych przez podmioty przyłączane, które nie realizują inwestycji a pozyskane w ten sposób dodatkowe środki finansowe mają być przeznaczone na utrzymanie lub rozwój sieci elektroenergetycznej.

Cable pooling nie tylko dla instalacji OZE

Projekt zakłada również wprowadzenie dawno postulowanych zmian w zakresie przyłączania kilku instalacji w jednym punkcie przyłączenia, czyli tzw. *cable pooling*.

Obecne przepisy wyraźnie dopuszczają *cable pooling* wyłącznie dla instalacji OZE. Usunięcie wyróżnienia OZE otwiera możliwość współdzielenia przyłączenia dla instalacji różnych technologii, choć w szczególności zmiana ta będzie korzystna dla magazynów energii.

Udostępnianie informacji przyłączeniowych przez OSP i OSD

Oprócz zmian w procedurze przyłączeniowej, Projekt wprowadzić ma nowe obowiązki po stronie OS. W szczególności, OSP oraz OSD obsługujący co najmniej 100 000 odbiorców zobowiązani są do uruchomienia powszechnie dostępnego systemu informatycznego, w którym będą zamieszczane informacje w zakresie przyłączenia, takie jak wskazane obecnie w art. 7 ust. 81 PE, tj.:

- podmioty ubiegające się o przyłączenie źródeł do sieci o napięciu wyższym niż 1 kV,
- lokalizacja przyłączy,
- moc przyłączeniowa,
- rodzaj instalacji,
- daty wydania warunków przyłączenia, zawarcia umów o przyłączenie do sieci i rozpoczęcia dostarczania energii,
- wartość łącznej dostępnej mocy przyłączeniowej dla źródeł, a także planowane zmiany tych wartości w okresie kolejnych 5 lat od dnia ich publikacji.

Zakres udostępnianych informacji ma zostać rozszerzony o dodatkowe dane takie jak:

- złożone wnioski o określenie WP do sieci o napięciu wyższym niż 1 kV dla źródeł, magazynów energii elektrycznej i sieci, obejmujących źródła lub magazyny,
- lokalizacja przyłączy,
- moc przyłączeniowa,
- rodzaj instalacji,
- data złożenia wniosku,
- data wpłaty zaliczki,
- status rozpatrywania wniosku,
- wydane odmowy określenia WP do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV dla źródeł, magazynów energii elektrycznej i sieci, wraz z uzasadnieniem odmowy,
- kryteria obliczania przepustowości sieci dostępnej dla nowych przyłączy oraz
- możliwość elastycznego przyłączania na obszarach, na których występują ograniczenia przesyłowe.

Informacje mają być aktualizowane co najmniej raz na miesiąc.

Przepisy przejściowe

Omówione powyżej zmiany, o ile wejdą w życie w aktualnie proponowanym brzmieniu, będą miały istotny wpływ na praktykę zarówno podmiotów ubiegających się o przyłączenie, jak i Operatorów Systemów. Projekt przewiduje obecnie, że proponowane przepisy znajdą zastosowanie również:

- a) wobec WP, których ważność upływa po 6 miesiącach od dnia wejścia w życie zmian ale nie została zawarta jeszcze UP – należy uzupełnić zaliczkę do wysokości wskazanej na nowych zasadach oraz złożyć zabezpieczenie na wykonanie zobowiązań UP;
- b) wobec WP złożonych ale nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie zmian – należy wnieść opłatę za rozpatrzenie wniosku, uzupełnić zaliczkę do nowej wysokości oraz złożyć zabezpieczenie;
- c) wobec UP do sieci o napięciu powyżej 1 kV – termin kamieni milowych (czyli odpowiednio 24 i 36 miesięcy) liczony jest od daty wejścia w życie Projektu.

Zapraszamy do kontaktu!

Zbyszek Wizner

Starszy Partner, radca prawny

☎ +48 608 420 801

✉ zbyszek.wizner@skslegal.pl

Tomasz Młodawski

Partner, radca prawny

☎ +48 600 871 096

✉ tomasz.mlodawski@skslegal.pl

Ewa Biniewicz

Prawnik, radca prawny

☎ +48 532 436 396

✉ ewa.biniewicz@skslegal.pl